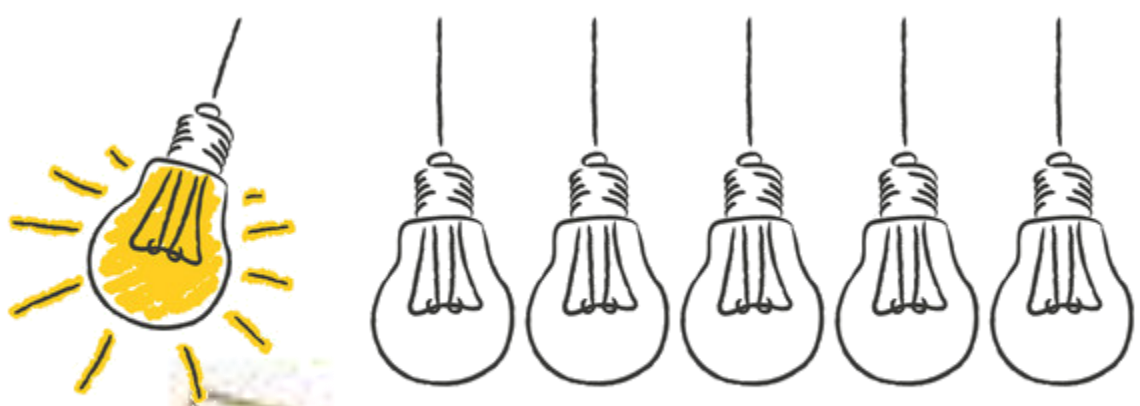

אפיון דמויות

מאנכס סילוק ויקי

יש להצטייץ במילון כוס

מהי צליל?

דמות ספרותית היא כל אחד
מהמשתתפים בסיפור.

לדמות הספרותית יש מאפיינים שונים -
חיצוניים ופנימיים.

אפיון ויצוני

מראה, לבוש, אביזרים, תכשיטים, נעליים,
צבע שיער ועיניים, הבעות פנים.

אפיון פנימי

תכונות-סקרן, פחדן, חכם, חששן, דואג
לזולת, תמים.
רגשות - אהבה, שנאה, שמחה, כאב, כעס,
בכי.

סוגי צמיון

הדמויות הספרותיות נחלקות ל- 2 קבוצות עיקריות:

דמויות ראשיות ודמויות משניות.

הדמות הכאפית

הדמות העיקרית והחשובה בסיפור.
מוזכרת פעמים רבות בסיפור, יש עליה מידע רב
והעלילה נרקמת סביבה.

הדמות שהיוצר בחר להבליטה לאורך כל היצירה.
היצירה עוסקת בעולמה הפנימי, בעיסוקיה ובגורלה.
המונח גיבור אף הוא מתייחס לדמות הראשית
ביצירה. לעיתים הדמות הראשית היא אנטי גיבור,
כלומר דמות שחיי הנפש שלה, עולמה הפנימי, הם
מוקדי היצירה. דמות זו עשויה להיות צנועה, עלובה,
מופנמת וחסרת אונים.

הפחד מהשני

דמות בעלת חשיבות נמוכה. אין עליה מידע רב, העלילה לא נרקמת סביבה. תפקידה לעזור בפירוט העלילה ולסייע לדמויות העיקריות לפעול. הדמות המשנית מסייעת לקורא להבין את הרקע. דמות או דמויות שהן משניות בהופעתן ובפיתוחן הספרותי לדמות הראשית. בדרך כלל, קיימת זיקה בין הדמויות המשניות לדמות הראשית. זיקה של הקבלה והשוואה. לעיתים תוך כדי ניגוד לדמות המשנית, ניתן לאפיין את תכונותיה של הדמות הראשית.

דמויות צלולות או קולות

א. דמות עגולה - דמות מורכבת ובעלת תכונות רבות.
הדמות עוברת במהלך הסיפור / שינוי והתפתחות.
היא דמות מורכבת והטרוגנית, כלומר בעלת תכונות רבות.
לפחות שתי תכונות שונות זו מזו או סותרות אחת את האחרת. בדרך כלל, היא גם דמות דינמית שעוברת שינוי והתפתחות. רק בתום הקריאה ניתן לסכם, ולהחליט אם אכן דמות מסוימת עברה שינוי כלשהו. אם אכן הצטרפה תכונה שלא הייתה קיימת בה בתחילת היצירה וחל באופייה שינוי.

דמות קולות

ב. דמות פשוטה, בדרך כלל בעלת תכונות אופיי משמעותיות אחת. הדמות אינה משתנה לאורך הסיפור ואינה מתפתחת.

היא דמות פשוטה, שנבנתה סביב תכונה אחת. דמות הומוגנית, שעשויה ממבנה אחיד. מלכדת בדמותה מספר תכונות, הרי הן תכונות ששייכות לאותה קטגוריית תכונות.

נצח לאפיין דחור יס צורק אהתיים

אלני סוגי מאפיינים

מאפיינים פנימיים

מאפיינים חיצוניים

תכונות אופי - תכונות חיוביות ו/או שליליות של הדמות (*יפורטו בהמשך)

מראה - כיצד נראית הדמות? מה זה אומר עליה?

עמדות - מה חושבת הדמות על אנשים או מצבים מסוימים? האם היא בעד או נגד נושאים מסוימים? מה ניתן ללמוד מזה על הדמות?

מעמד ורקע חברתי וכלכלי - האם הדמות מגיעה ממעמד חברתי גבוה? האם מצבה הכלכלי טוב או לא?

מחשבות - אילו מחשבות עולות בראשה של הדמות? האם הן חיוביות או שליליות? על מי או על מה היא חושבת?

סביבת חיים - האם לדמות יש משפחה? מה יחסיה עם בני משפחתה? מי החברים שלה? כיצד היא מתייחסת אליהם והם אליה?

רגשות - אילו רגשות מביעה הדמות בסיפור? כיצד הם משפיעים על התנהגותה? מה אפשר ללמוד עליה?

התנהגות - אילו מעשים מאפיינים את הדמות? מה ניתן ללמוד מהם?

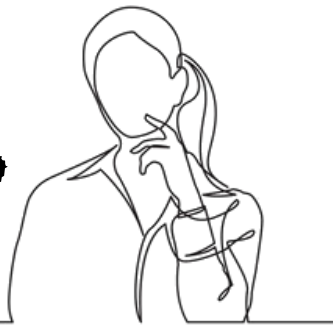
הרגלים - למה הדמות רגילה? אילו התנהגויות חוזרות על עצמן בחייה? מדוע?

צוהאונגבונות אופי

תכונות שליליות	תכונות חיוביות
פטפטן, רכלן, שקרן, רמאי, קמצן, ביקורתי, חצוף, חשדן, ילדותי, אנוכי, תוקפן, חנפן, רגזן, שחצן, אדיש, חסר אחריות, עצבני, קל-דעת, עקשן, פחדניות, בלתי חברותי, בזבזן, גרגרן, חסר ביטחון, מבולבל, פחדן, עצלן, גאוותן, קנאי, מרושע, אכזרי, חסר התחשבות. 	רגיש, כן, ישר, מסור, מנומס, מוסרי, בעל חוש הומור, חברותי, נדיב, סלחן, צנוע/עניו, עדין, בעל שמחת חיים, מתחשב, חרוץ, סקרן, יעיל, יסודי, ערני, יצירתי, שאפתן, נבון/חכם, בעל ביטחון עצמי, זהיר, אחראי, אופטימי, אוהב, מעניק, נעים הליכות, פייסן, אדיב,

זכנים לאפיון דמות

ישנן דרכים שונות לאפיון דמות.

על פי מראה חיצוני, התנהגות, אופן דיבור, סגנון
הדיבור, יחס המספר אל הדמות, יחס דמויות אחרות
אליה, הדמות ביחס לדמויות אחרות (אנאלוגיה).
באמצעות חלומותיה ומחשבותיה של הדמות.

עבודת החקר שלנו תעסוק

בניתוח אפיון דמויות.

בחרו דמות מתוך סיפור/אגדה שקראתם

והכינו לה: אפיון דמות.

כיצד נעשה זאת?

קראו את האגדה וענו על השאלות המנחות

המופיעות בכל פרק בעבודת החקר.

הוסיפו ציטוטים, דוגמאות והרחבות ליד כל

תשובה שבחרתם לכתוב. במידה ולא מצאתם

תשובה באגדה, /בסיפור - דלגו לשאלה הבאה.

כל מושג שאינו ברור לכם

עליכם לאתרו במילון ולבארו.

הקפידו לכתוב במשלב לשוני גבוה

תוך התייחסות לסימני פיסוק מתאימים.

בהצלחה רבה.

כלי

שם:

גיל:

מין:

מקום מגורים:

מקום מגורים קודם:

עיסוק:

סגנון חיים:

מקצוע והשכלה:

מקום בילוי מועדף, לבד/משפחה/חברים?

מה הנכס הפיזי המשמעותי ביותר של הדמות?

הכאה מוצא

האם הדמות מרגישה בנוח עם המראה שלה?:

מה היא רוצה לשנות במראה:

מה היא אוהבת בו:

איך רוב האנשים יתארו את המראה החיצוני

של הדמות?

איך היא מתלבשת?

בריאות, לא סוף

כיצד ניתן לתאר את כוחה הפיזי של הדמות,
קואורדינציה וסיבולת כשזה נוגע לפעילות פיזית
או ספורטיבית?

מה הפעילות הפיזית/ספורטיבית המועדפת על
הדמות?

כיצד ניתן לתאר את בריאותה של הדמות עכשיו,
ומה תרם לזה יותר מכל?

האם הדמות נוטלת תרופות עכשיו?

האם יש או שהייתה לדמות מחלה משמעותית
והאם יש השלכות על מצבה של הדמות עכשיו
האם הדמות נפצעה אי פעם באופן חמור? אם כן

כיצד זה קרה ואיך זה השפיע עליה מאז?

האם לדמות יש נכות קבועה כלשהי (כגון: קצר רואי)
או נכות זמנית (כגון: רגל שבורה?) אם כן מהן?

מה המכשול ו/או חולשה הפיזיים המשמעותיים

ביותר של הדמות?

קרובי משפחה חשובים:

נכס משפחתי חשוב:

מצב כלכלי בבית:

במה ההורים עובדים?

סוג משפחה (מסורתית, משפחתית, קרה):

חיות מחמד:

מה האירוע המשמעותי ביותר שקרה לדמות

בילדותה ואיך זה השפיע עליה:

איפיון הבית:

חייה בבית כיום:

האם הדמות מחוברת למשפחה שלה?

איזה אפיון דומיננטי של הדמות עובר במשפחה?

מעמדה החברתי של המשפחה ואיך

זה השפיע על הדמות?

בימי ילדותה של הדמות, מי היו בני המשפחה ואיך

הדמות הסתדרה איתם?

החולשה והכוח הכי גדולים של אב הדמות.

החולשה והכוח הכי גדולים של אם הדמות.

ילדותה של הדמות.

אני זכה

מערכת יחסים:

חברות טובות בעבר:

חברות טובות כיום:

אויב הכי גדול:

האנשים שאכזבו אותה במיוחד:

מידת פופולריות:

מקומה בחברה אליה היא שייכת:

עד כמה היא חשובה לסובבים אותה?

המסיבה האחרונה שהייתה בה:

בילויים אהובים עם חברים:

העבודה הראשונה של הדמויות:

האם היא עובדת היום, כמה כסף ומתי?

במה היא תרצה לעבוד בעתיד?

מ/פני

ספר אהוב:

סרט אהוב:

סגנון מוזיקה אהוב:

תחביבים:

מה היא עושה להנאתה:

לאיזה בתי ספר הדמות הלכה ואיך היא
הסתדרה שם מבחינת ציונים וחברים?
מה היו המקצועות הטובים והגרועים ביותר
של הדמות בבית הספר?
מעורבות בקבוצות, כנופיות ו/או מעורבות
חברתית בתקופת בית הספר?

האם הדמות מופנמת? מוחצנת?

על מה גאוותה של הדמות?

מה היא מתביישת?

מה המאפיין הדומיננטי של הדמות?

תכונות אופי בולטות:

סגנון דיבור:

איך נראה החדר של הדמות:

סדר יום:

חפץ שקרוב לליבה:

מה מטרתה של הדמות?

מדוע היא רוצה להשיג מטרה זו?

מה מונע או מעכב את הדמות מלהשיג

מטרה זו? מדוע?

איזה ממאפייניה של הדמות יעזרו לה

להשיג את המטרה?

איזו מחולשותיה עלולה להסיג אותה לאחר?

קונפליקטים

מהו הקונפליקט הפנימי של הדמות?

מהו הקונפליקט הבינאישי?

מהו/ם הקונפליקטים החברתיים

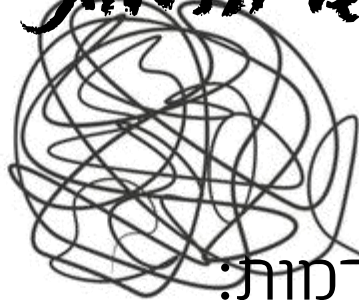
סביבתיים שלה?

מה הדבר הטוב ביותר שעשוי לקרות לדמות?

מה הדבר הגרוע ביותר שעלול לקרות לדמות?

עולם הפנימי של הציור

הדימיון של הדמות:

נקודת המבט של הדמות על החיים:
האם לדמות נטייה לשלוט או להיכנע לדמויות
אחרות?

איך הדמות ניגשת לפתור בעיות גדולות?
הכשרון הגדול ביותר של הדמות:
במה אין לדמות כישרון כלל וכלל?
ההצלחה הגדולה ביותר בחיי הדמות עד כה:
הכשלון הצורב ביותר בחיי הדמות עד כה:
השאיפה המרכזית של הדמות בחיים:
האשליה הגדולה ביותר של הדמות:
הפחדים הגדולים של הדמות:
הדברים שממש מכעיסים את הדמות:

מה יגרום לדמות להרגיש בושה ואשמה?

מה מרגיע אותה?:

החוסר קו המחשבה

דברים שהדמות מעריכה באופן משמעותי:
דברים שהדמות לא מעריכה באופן משמעותי:
אירועים משמעותיים בחייה, מה הם עשו לה?
אם הדמות הייתה יכולה לשנות משהו
אחד בעולם, מה הוא היה?
התכונה הטובה ביותר של הדמות:
התכונה הגרועה ביותר של הדמות:
האמונות הדתיות או הרוחניות של הדמות:
משהו בלתי צפוי שהדמות עלולה לעשות -
(אבל רק בתנאי שאף אחד לא יידע מזה):
דברים שהדמות לעולם לא תעשה:
הסוד הגדול ביותר של הדמות
ולמה היא מסתירה אותו:
החוסן הגדול ביותר של הדמות:
החולשה הגדולה ביותר של הדמות

